

ข้อสังเกต
การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙
วันอังคารที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่องพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ รายงานแผนการปฏิรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม เรื่อง ปฏิรูประบบงานบริการประชาชนในการรับแจ้งความ และสอบสวน

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก

๑. การกำหนดตัวชี้วัด (KPI) ให้พนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษในทุกคดี อาจเกิดความไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ เนื่องจากจะประสบกับอุปสรรคในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านปริมาณคดี ด้านจำนวนพนักงานสอบสวน และด้านงบประมาณ เป็นต้น นอกจากนี้ การกำหนดตัวชี้วัด โดยมีสมมติฐานว่า หากพนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษในทุกคดีจะสามารถลดโอกาสในการเกิดอาชญากรรมได้ อาจเป็นแนวคิดที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ดังนั้น การกำหนดตัวชี้วัด (KPI) ในกรณีดังกล่าว จึงควรพิจารณาประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยความละเอียดรอบคอบ ทั้งในด้านข้อเท็จจริง การปฏิบัติราชการ จำนวนพนักงานสอบสวน งบประมาณ และความพึงพอใจของประชาชนด้วย

๒. การปฏิรูประบบงานบริการประชาชนในการรับแจ้งความและสอบสวน ควรดำเนินการปฏิรูป ทั้งระบบ นับตั้งแต่กระบวนการรับแจ้งความ การรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ การออกตรวจสถานที่เกิดเหตุ การแจ้งข้อกล่าวหา การบันทึกคำให้การสอบสวน และการรวบรวมข้อเท็จจริงจากพยาน เพื่อให้การปฏิรูป ระบบงานบริการประชาชนดังกล่าว เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์

นายนิกร จำนง

การปฏิบัติราชการของพนักงานสอบสวนในพื้นที่ที่มีสถิติคดีเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก และมีปัญหาเกี่ยวกับผู้มีอิทธิพล เช่น จังหวัดชลบุรี เชียงใหม่ และสมุทรปราการ เป็นต้น อันมีสาเหตุมาจากการเป็น เขตท่องเที่ยวสำคัญหรือเป็นเขตอุตสาหกรรม และมีประชากรแฝงหรือแรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก การพิจารณาเพื่อแก้ไขปัญหาจำนวนมากและการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ควรจะต้องดำเนินการ โดยการสร้างภาคีเครือข่ายกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ด้วยการให้องค์กรดังกล่าวเข้ามามีส่วนร่วม ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งจะช่วยลดภาระงานของพนักงานสอบสวน นอกจากนี้

ควรกำหนดแนวทางหรือมาตรการป้องกันการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ในการแต่งตั้งหรือโยกย้ายพนักงานสอบสวนด้วย

พลตำรวจตรี พิสิทธิ์ เปาอินทร์

๑. สถานีตำรวจแต่ละแห่ง ควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงบรรยากาศการให้บริการประชาชน ในการรับแจ้งความและสอบสวน โดยควรเสริมสร้างบรรยากาศการให้บริการที่ดีและเป็นมิตร รวมทั้ง มีการจัดการที่ดี และอาจมอบหมายให้ข้าราชการตำรวจระดับผู้บังคับบัญชาเข้ามาควบคุมดูแลและรับผิดชอบ การดำเนินงานของศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ด้วย เพื่อให้ศูนย์ดังกล่าวสามารถให้บริการ ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. การวิเคราะห์สัดส่วนคดีต่อพนักงานสอบสวน โดยพิจารณาจากสถิติคดีที่เกิดขึ้น อาจไม่สอดคล้อง กับสภาพความเป็นจริงในแต่ละพื้นที่ เนื่องจากในทางปฏิบัติ พนักงานสอบสวนอาจปฏิเสธไม่รับคำร้องทุกข์ จากประชาชนในบางกรณี และทำให้กรณีดังกล่าวมิได้นำมาคำนวณรวมในสถิติคดี ส่งผลให้การวิเคราะห์ ดังกล่าวไม่สัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้น จึงควรหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อให้ การจัดทำข้อมูลสถิติคดีมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับข้อเท็จจริงมากยิ่งขึ้น

๓. ทัศนคติที่ดีของพนักงานสอบสวนที่มีต่อเงินค่าตอบแทนต่าง ๆ ที่ได้รับตามกฎหมาย เช่น เงินค่าตอบแทนการสอบสวนคดีอาญาตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทน การสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นต้น นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การปฏิบัติราชการของพนักงาน สอบสวนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันพนักงานสอบสวนอาจมีมุมมองต่อเงินค่าตอบแทน ดังกล่าวในฐานะที่เป็นเงินที่พึงได้รับตามกฎหมาย และขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติราชการ ดังนั้น จึงควรปรับเปลี่ยนทัศนคติของพนักงานสอบสวนให้มีจิตบริการแก่ประชาชนและอุทิศตนเพื่อราชการ

นายเสรี สุวรรณภานนท์

๑. การปฏิรูประบบงานบริการประชาชนในการรับแจ้งความและสอบสวน ควรเริ่มจากข้าราชการ ตำรวจแต่ละคน และควรมอบหมายให้สถานีตำรวจแต่ละสถานีจัดทำแผนการปฏิรูปในระดับพื้นที่ ซึ่งจะทำให้ แนวทางและการขับเคลื่อนการปฏิรูป ริเริ่มและดำเนินการโดยตำรวจอย่างแท้จริง จากนั้นจึงให้จัดทำรายงาน เสนอต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดำเนินการพิจารณาและนำเสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เพื่อตรวจสอบ วิเคราะห์ความเหมาะสม และผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบงานบริการดังกล่าวต่อไป

๒. การอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการรับแจ้งความและสอบสวน นับเป็นภารกิจที่สำคัญ ของตำรวจ ดังนั้น จึงควรพิจารณาจัดทำโครงการหน่วยบริการรับแจ้งความเคลื่อนที่ เพื่อให้บริการแก่ประชาชน ในพื้นที่ต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง

๓. การให้บริการประชาชนในการรับแจ้งความและสอบสวน ควรหาแนวทางหรือมาตรการป้องกันการ เลือกลปฏิบัติ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการให้บริการ ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนได้รับบริการอย่างเท่าเทียม และเป็นธรรม

นายสุรินทร์ จิรวชิษฐ์

๑. ในปัจจุบันมีสถานีตำรวจ จำนวน ๕๑๔ สถานี ที่มีปริมาณสัดส่วนคดีต่อพนักงานสอบสวนหนึ่งคน (ต่อปี) มากกว่าค่าเฉลี่ย (มากกว่า ๗๓.๕ คดี) จึงควรพิจารณาหาแนวทางในการมอบหมายคดีไปยังสถานีตำรวจที่มีสัดส่วนคดีในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนหนึ่งคน (ต่อปี) น้อยกว่าค่าเฉลี่ยดังกล่าว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอบสวนคดีและให้บริการแก่ประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

๒. การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่พนักงานสอบสวนเกี่ยวกับความสำคัญของการไกล่เกลี่ยและประนีประนอมข้อพิพาท นับเป็นการดำเนินการที่มีความจำเป็น เนื่องจากการไกล่เกลี่ยและประนีประนอมข้อพิพาท จะช่วยเสริมสร้างความรักและความสามัคคีในชุมชน ทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้ด้วยความสันติสุขอย่างยั่งยืน รวมทั้งยังมีผลเป็นการลดภาระงานให้กับพนักงานสอบสวน จึงเป็นการดำเนินการที่ส่งผลเชิงบวก ได้ดีกว่ามุ่งเน้นการทำสำนวนคดีเพื่อฟ้องร้องต่อศาลแต่ประการเดียว

๓. การปฏิรูประบบงานบริการประชาชนในการรับแจ้งความและสอบสวน จำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากผู้บังคับบัญชาระดับสูงของสำนักงานตำรวจแห่งชาติด้วย เพื่อก่อให้เกิดแรงผลักดันที่แท้จริงในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปไปสู่เป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์

รองศาสตราจารย์สังคีต พิริยะรังสรรค์

๑. แนวคิด ค่านิยม หรือวัฒนธรรมในองค์กรตำรวจที่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติ เช่น แนวคิดสถาบันนิยม ระบบอุปถัมภ์ เป็นต้น ได้นำไปสู่ปัญหาความไม่เป็นธรรมในการคัดเลือกหรือแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในองค์กรตำรวจ ดังนั้น จึงควรพิจารณาหาแนวทางปรับเปลี่ยนแนวคิด ค่านิยม หรือวัฒนธรรมดังกล่าว เพื่อให้การคัดเลือกหรือแต่งตั้งข้าราชการตำรวจเกิดขึ้นได้อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม

๒. ปัจจุบันแนวข้อสอบการสอบคัดเลือกข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ตำแหน่งพนักงานสอบสวน มีรูปแบบคล้ายคลึงกับแนวข้อสอบการสอบคัดเลือกข้าราชการตุลาการ ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวน และทำให้ไม่สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนตรงตามสายงานได้อย่างแท้จริง

๓. การพิจารณาแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาระดับสูงในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรให้ความสำคัญกับลำดับอาวุโส เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับข้าราชการตำรวจที่มีประสบการณ์ในการทำงานให้มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่ราชการต่อไป

๔. ปัจจุบันข้าราชการตำรวจมีอำนาจหน้าที่ในการปราบปรามและสอบสวนคดี แต่เนื่องจากการรวมอำนาจหน้าที่ดังกล่าวไว้ด้วยกัน อาจมีผลเป็นการลดโอกาสความก้าวหน้าในการรับราชการของพนักงานสอบสวน ดังนั้น จึงควรแยกอำนาจหน้าที่การสอบสวนคดีออกจากภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อเพิ่มโอกาสความก้าวหน้าในระบบงานด้านสอบสวน รวมทั้ง เป็นการสร้างแรงจูงใจในการให้บริการแก่ประชาชนด้วย

รองศาสตราจารย์พรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์

การให้บริการประชาชนในการสอบสวนคดีของพนักงานสอบสวนจะเกิดขึ้นได้ด้วยความมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ควรกำหนดให้มีการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่มารับบริการด้วย และหากผลการสำรวจปรากฏว่า การให้บริการมีข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องในประการใด จะต้องมีการนำข้อมูลดังกล่าวมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขการให้บริการต่อไป

นายชูชาติ อินสว่าง

๑. มาตรการสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจในการรับบริการได้ คือ การกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติราชการและดำเนินการต่าง ๆ ที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการให้บริการมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การปฏิรูประบบงานบริการประชาชนในการรับแจ้งความและสอบสวน จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงการดำเนินการดังกล่าวด้วย

๒. การประชุมคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.) ในปัจจุบันข้าราชการตำรวจที่มีอำนาจหน้าที่ในแต่ละด้านจะรายงานผลการปฏิบัติราชการและสถิติที่เกี่ยวข้องในหลายประเด็น เช่น สถิติการเกิดอาชญากรรม จำนวนคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้น และการจับกุมผู้ต้องหา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การรายงานดังกล่าวกลับไม่ปรากฏการรายงานประเด็นเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนในการรับแจ้งความและสอบสวน ดังนั้น จึงควรมีการรายงานข้อมูลดังกล่าวต่อที่ประชุมทุกครั้ง เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบ และติดตามการบริหารงานตำรวจได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่

การปฏิรูประบบงานสอบสวนจะเกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างแท้จริง ควรจะต้องมีการศึกษาระบบการทำงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาระบบงานสอบสวนของประเทศไทยให้สามารถบูรณาการการดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ ทั้งในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยราชการอื่น ๆ เช่น กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) เป็นต้น เพื่อให้เกิดความสอดคล้องเป็นที่ยอมรับ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

พลตำรวจตรี เฉลิมชัย เครืองาม

๑. การปฏิรูปกิจการตำรวจจะสามารถประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างแท้จริงได้ จำเป็นต้องมีการปฏิรูปโครงสร้างของคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.), คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ด้วย

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม ในหลายมาตรา ดังจะเห็นได้จากการบัญญัติให้มีส่วนที่ว่าด้วย สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

โดยมีการบัญญัติรับรองให้ผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญามีสิทธิได้รับการสอบสวนอย่างถูกต้องรวดเร็ว และเป็นธรรม มีโอกาสในการต่อสู้คดีอย่างเพียงพอ สามารถตรวจสอบหรือได้รับทราบพยานหลักฐาน ตามสมควร รวมทั้งสิทธิในการได้รับความช่วยเหลือในทางคดีจากทนายความ และการได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว ดังนั้น การร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับใหม่ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรให้ความสำคัญกับสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมดังที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพิจารณานำเรื่องดังกล่าวมาบัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญที่กำลังดำเนินการจัดทำด้วย

กลุ่มงานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา
ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย
สำนักกรรมการ ๓